

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 357)

**Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesinin Onaylanmasının  
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri  
Komisyonu Raporu (1/563)**

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-566/05039

22.6.1993

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 21.6.1993 tarihinde kararlaştırılan "Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

*Erdal İnönü*

Başbakan V.

**GEREKÇE**

Avrupa Konseyi Sınırötesi Televizyon Sözleşmesi 5 Mayıs 1989 tarihinde Strazburg'da imzaya açılmıştır. Bugüne kadar 22 ülke tarafından imzalanan ve İtalya, Malta, Polonya, San Marino, İsviçre, İngiltere, Vatikan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarafından onaylanan Sözleşme 1 Mayıs 1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Konseyine üye devletler ile Avrupa Kültür Sözleşmesi'ne taraf diğer devletler ve Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun imzasına açık olan sözkonusu Sözleşme taraf ülkelerden birinin yetki alanındaki birimler veya teknik vasıtalarla, kablo, yer vericisi veya uydu aracılığıyla iletilen veya yeniden iletilen ve diğer ülkelerde doğrudan ya da dolaylı olarak alınabilen program hizmetleriyle ilgili hakları, sorumlulukları ve denetim yetkilerini düzenlemektedir.

Mezkûr Sözleşmeyi onaylamamızın, ülkemizin Avrupalı kimliğinin vurgulanması, Avrupa ülkeleri ile karşılıklı iletişim sağlanması, Sözleşmede yer alan cevap hakkı hükmü çerçevesinde, Avrupa televizyonlarında Türkiye aleyhinde olabilecek yanlış bilgi ve iddialara karşı görüşümüzü belirtme imkânı yaratması, nihayet Türk televizyon yapımlarına Avrupa pazarlarına daha kolay girmeye olanağı sağlaması gibi açılardan önemli yararlar sağlayacağı düşünülmektedir.

**Dışışleri Komisyonu Raporu**

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*

*Dışışleri Komisyonu*

*Esas No. : 1/563*

*Karar No. : 31*

14.7.1993

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 14.7.1993 Tarihli 8 inci Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Ülkemizin Avrupa'lı kimliğinin vurgulanması, Avrupa Ükeleri ile iletişim sağlanması, Sözleşmede yer alan cevap hakkı hükmü çerçevesinde Avrupa Televizyonlarında Türkiye aleyhinde olabilecek yanlış bilgi ve iddialara karşı görüşümüzlü belirtme imkânı yaratması ve Türk Televizyon yapımlarına Avrupa pazarlarına daha kolay girme olanağı sağlanması gibi önemli yararlar sağlayacağı düşünülen Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca Komisyonumuzca, Sözleşmenin onaylanması ile Daimî Komisyon üyeliği sıfatını kazanacağımız gözönünde bulundurularak, Tasarının İçtüzüğü'nün 53 üncü maddesi uyarınca öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Atilla Mutman</i>	<i>Fethi Akkoç</i>
İzmir	Bursa
Sözcü	Üye
<i>Sahin Ulusoy</i>	<i>Engin Güner</i>
Tokat	İstanbul
Üye	Muhalefet şerhim var.
<i>Mehmet Sağdıç</i>	Üye
Ankara	<i>Tunç Bilget</i>
Muhalifim	Aydın
Üye	Üye
<i>Hüsamettin Örtüç</i>	<i>İsmail Coşar</i>
Bursa	Çankırı
Muhalefet şerhim eklidir.	Muhalifim
Üye	Üye
<i>Mustafa Doğan</i>	<i>İbrahim Gürsoy</i>
Gaziantep	İstanbul
Üye	Üye
<i>Erkut Şenbaş</i>	<i>Nurhan Tekinel</i>
İzmir	Kastamonu
Üye	
<i>Fethiye Özver</i>	
Tekirdağ	

## MUHALEFET ŞEHİRİ

TC Anayasasının 133 üncü maddesi değişikliği TBMM Genel Kurulu tarafından geçen hafta içinde kabul edilmiş, ancak yeni madde hükmüne uygun Millî Mevzuatımızı oluşturacak yasanın mahiyet, şümül ve uygulama esasları henüz belirlenmemiştir.

Bu aşamada Avrupa sınır ötesi TV yayınlarının uluslararası geçerli esaslarını belirleyen bu sözleşmenin onayı, Millî Mevzuatımızın henüz belirlenmediği bir zamanda, yasa koyucunun serbest tasarrufunu, uygunluk kriterleri açısından, bir ölçüde sınırlama anlamı taşır.

Diğer taraftan, söz konusu yasa TBMM Genel Kurulunda müzakere edilerek kesin şeklini aldığı anda, onaylanması beklenen bu uluslararası sözleşmenin bazı hükümleri ile çelişebilir veya Millî karakterimiz, geleneklerimiz, yaşam biçimimiz ve yapısal özelliklerimiz bakımından bazı maddelerine çekince koyulmasına gerek duyulabilir.

Bu nedenlerle, bu sözleşmenin yasa kabulünden önce onaylanmasının sakıncalı ve zamansız olduğu görüşü ile onaylanmasına muhalefetimizi beyan ederiz.

*Hüsamettin Öritç*  
Bursa

*Engin Güner*  
İstanbul

*Mehmet Sağdıç*  
Ankara

## MUHALEFET ŞERHİMDİR

1. Avrupa Sınır Ötesi TV Sözleşmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde, TV ve Radyo Yasa Tasarısı gündeme gelmekte iken, sözleşmenin komisyonda yeterince incelenemediğinden,
2. Sözleşmenin 15 inci maddesinde belirtilen alkollü içki reklamları ile ilgili kuralları yetersiz bulmakta ve alkollü içki reklamlarının hiç bir şekilde yapılmaması gerektiği kanaatindeyim. Bu bakımdan maddenin mevcut hali ile çekince koyulmadan kabulüne karşıyım.

*İsmail Coşar*  
Çankırı

**HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN**  
**Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesinin**  
**Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna**  
**Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Türkiye tarafından 7 Eylül 1992 tarihinde imzalanan "Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesi"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

*E. İnönü*

Başbakan V.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

*E. İnönü*

Devlet Bakanı

*S. Oral*

Devlet Bakanı V.

*İ. Tez*

Devlet Bakanı

*Prof. T. Akyol*

Devlet Bakanı

*O. Kılercioglu*

Devlet Bakanı

*Ö. Barutçu*

Devlet Bakanı

*E. Şahin*

Devlet Bakanı

*M. Batalli*

Millî Savunma Bakanı

*N. Ayaz*

Dışişleri Bakanı

*H. Çetin*

Millî Eğitim Bakanı

*K. Töptan*

Sağlık Bakanı

*Y. Aktuna*

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

*N. Cevheri*

Sanayi ve Ticaret Bakanı

*M. T. Köse*

Kültür Bakanı

*D. F. Sağlar*

Orman Bakanı

*V. Tanır*

Türkiye Büyük Millet Meclisi

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL**  
**ETTİĞİ METİN**

**Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesinin**  
**Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair**  
**Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bakanı

*C. Çağlar*

Devlet Bakanı

*E. Ceyhan*

Devlet Bakanı

*A. Gönen*

Devlet Bakanı

*G. Ergenekon*

Devlet Bakanı

*M. Kâhraman*

Devlet Bakanı

*M. A. Yılmaz*

Devlet Bakanı

*Ş. Ercan*

Adalet Bakanı

*M. S. Oktay*

İçişleri Bakanı

*İ. Sezgin*

Maliye ve Gümrük Bakanı

*S. Oral*

Bayındırlık ve İskân Bakanı

*Prof. O. Kumbarcıbaşı*

Ulaştırma Bakanı

*Y. Topçu*

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

*M. Moğultay*

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

*E. Faralyalı*

Turizm Bakanı

*Prof. A. Ateş*

Çevre Bakanı

*B. D. Akyürek*

(S. Sayısı : 357)

# AVRUPA SINIRÖTESİ TELEVİZYON SÖZLEŞMESİ

## Ö N S Ö Z

Bu sözleşmeyi imzalayan Avrupa Konseyi'ne üye devletler ile Avrupa Kültür Sözleşmesi'ne taraf olan diğer Devletler,

Avrupa Konseyi'nin hedefinin, ortak mirasları olan idealleri ve ilkeleri korumak ve gerçekleştirmek üzere, üyeleri arasında daha sıkı bir birliğe ulaşmak olduğunu dikkate alarak,

İnsan onuru ve eşitliğinin, bu ilkelerin temel unsurlarını oluşturduğunu dikkate alarak,

İfade ve haberleşme özgürlüğünün, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması'na Dair Sözleşmenin 10. maddesinde belirtildiği gibi, demokratik toplumun temel ilkelerinden birini ve toplumun ilerlemesi, kişinin gelişmesi için temel koşullardan birini oluşturduğunu dikkate alarak,

Yayıncılık politikası için vazgeçilmez bir temel oluşturan, özgür bilgi ve düşünce akışı ile yayıncıların bağımsızlığı ilkelerine bağlılıklarını teyid ederek,

Tüm demokratik gruplar ve siyasi partiler arasında çoğulculuğun ve fırsat eşitliğinin korunması koşuluyla, kültürün gelişmesi ve özgürce kanaat oluşumunda yayıncılığın önemini vurgulayarak,

Bilgi ve iletişim teknolojisindeki sürekli gelişimin, ülke sınırlarına bakılmaksızın, ifade özgürlüğünün ve kaynağı ne olursa olsun bilgi ve düşünceleri ifade etmek, aramak, almak ve paylaşmak hakkının daha ileri götürülmesine hizmet etmesi gereğine inanarak,

Topluma, program hizmetleri arasında daha geniş bir seçme alanı sunmak ve böylece Avrupa mirasını ve bu mirasın görsel-ışitsel eserlerinin yaratılmasını geliştirmek isteğiyle ve bu kültürel amaca ulaşabilmek için üstün nitelikte programların üretimi ve dağıtımını artırmak suretiyle toplumun siyasal, eğitim ve kültürel alanlardaki beklentilerine cevap vermeye kararlı olarak,

Hukuki düzenlemenin ortak genel çerçevesini bütünleştirme ihtiyacını dikkate alarak,

Kitle Haberleşme Alanında Avrupa Birinci Bakanlar Koferansı Bildirisi ve 2 no'lu Kararı'nı gözönünde bulundurarak,

Televizyon reklamları, haberleşme alanında kadın erkek eşitliği, radyo ve televizyon alanında uydu kapasitesinin kullanımı ve Avrupa'da görsel-ışitsel yapımların gelişimi hususlarında Avrupa Konseyi'nin yürürlükteki tavsiyelerinde yer alan ilkelerin geliştirilmesi arzusu ile,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

## BÖLÜM I GENEL HÜKÜMLER

### Madde 1 Konu ve Amaç

Bu sözleşme, yayınlarda yer alan program hizmetleri ile ilgilidir. Amaç, taraflar arasında televizyon program hizmetlerinin sınır ötesi yayını ve tekrar yayını kolaylaştırmaktır.

### Madde 2 Tanımlar

Bu sözleşme bakımından,

a) "**İletim**" televizyon program hizmetlerinin tüm toplum tarafından izlenmesi amacıyla karasal vericiler, kablo veya hangi nitelikte olursa olsun, uydu tarafından şifreli veya şifresiz olarak, yapılan ilk yayını ifade eder. Bu tanım, kişisel isteğe bağlı olarak yapılan haberleşme hizmetlerini kapsamaz..

b) "**Yeniden İletim**" tüm toplumun izlemesi amacıyla, kullanılan teknik araç ne olursa olsun, yayıncılar tarafından iletilen tam ve değişiklik yapılmamış televizyon program hizmetlerinin veya bu hizmetlerin önemli bölümlerinin, alınması ve aynı anda iletilmesini ifade eder.

c) "**Yayıncı**" tüm toplum tarafından izlenmek amacıyla televizyon program hizmetlerini oluşturan ve ileten veya bu program hizmetlerini değişiklik yapılmadan ve tam olarak üçüncü kişiler tarafından iletimini sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder.

d) "**Program Hizmeti**" belirli bir yayıncı tarafından yukarıdaki paragrafta yeralan, tek bir hizmet içindeki bütün unsurları ifade eder.

e) "**Görsel-İşitsel Avrupa Eserleri**" yapımlar veya ortak yapımları, Avrupalı gerçek veya tüzel kişilerin denetimindeki özgün eserleri ifade eder.

f) "**Reklam**" bir ürün veya hizmetin alım, satım veya kiralanmasını geliştirmek, bir amaç veya düşünceyi yaymak veya reklâmcının istediği başka etkileri oluşturmak amacıyla, ücret veya benzer bir karşılık ile iletim zamanında reklâmcıya tahsis edilen kamu duyurularını ifade eder.

g) "**Programın Desteklenmesi**" yayın faaliyetleri veya görsel-ışitsel eserlerin üretimi dışında faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişilerin, kendi isimlerini, markalarını veya izlenimlerini geliştirmek amacıyla, doğrudan veya dolaylı olarak bir programın finansmanına katılmalarını ifade eder.

### **Madde 3** **Uygulama Alanı**

Bu sözleşme hükümleri, kablo, karasal verici veya uydu ile olsun, taraflardan birinin yetki alanındaki teknik araçlarla iletilen veya yeniden iletilen ve birden fazla taraf ülkede doğrudan ya da dolaylı olarak alınan program hizmetlerine uygulanır.

### **Madde 4** **Yayın İzleme ve Yeniden İletim Özgürlüğü**

Taraflar, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerinin Korunması Sözleşmesi'nin 10. maddesi'ne uygun olarak, ifade ve haber alma özgürlüğünü sağlayacak ve yayın izleme özgürlüğünü güvence altına alacak ve bu Sözleşme hükümlerine uygun bulunan program hizmetlerinin kendi toprakları üzerinde yeniden iletimini kısıtlamayacaktır.

### **Madde 5** **İleten Tarafların Yükümlülükleri**

1. Her ileten taraf, 3. madde anlamı içinde kendi yetki alanındaki imkân ve teknik araçlar ve kuruluşlar tarafından iletilen bütün program hizmetlerinin yetkili organları aracılığı ve uygun vasıtalarla, bu Sözleşme hükümlerine uygun olmasını sağlar.

2. Bu Sözleşme amaçlarını gerçekleştirmek için ileten taraf :

a) Karasal vericilerin kullanılması halinde ilk yayının yapıldığı,

b) Uydu aracılığıyla yayın yapılması halinde :

i. Yayını uyduya gönderildiği,

ii. Yayının bu sözleşmeye taraf olmayan bir ülkeden uyduya gönderilmesi halinde, uydu kapasitesi veya frekans kullanımına izin veren,

iii. Yukarıdaki paragraflarda sözü edilen sorumluluğun belirlenmemesi halinde, yayıncının ikametgahının bulunduğu ,

tarafıdır.

3. Bu Sözleşmeye taraf olmayan devletlerce iletilen program hizmetlerini, 3. madde anlamı içinde yeniden ileten taraf, ileten Taraf sıfatıyla, yetkili organları ve uygun vasıtalarla bu sözleşme hükümlerine uygunluğunu sağlar.

### **Madde 6** **Bilgi Sağlama**

1. Yayıncının sorumlulukları, tarafların yetkili makamı tarafından verilen ruhsat veya yapılacak sözleşmede veya diğer hukuki bir belgede açık ve yeterli şekilde belirtilir.

2. Yayıncı ile ilgili bilgiler, istedikleri takdirde verilmek üzere, ileten tarafın yetkili organları tarafından sağlanır. Bu bilgiler en az; yayıncının adı veya ünvanı, konumu ve statüsü, yasal temsilcisinin adı, sermayesinin bileşimi, yayıncının yaptığı veya yapmayı planladığı program hizmetlerinin finansman niteliği, amacı ve biçimini kapsar.

## **BÖLÜM II** **PROGRAM KONULARI**

### **Madde 7** **Yayıncının Sorumlulukları**

1. Program hizmetlerinin sunuş ve içerik bakımından bütün unsurları, insan onuruna ve temel insan haklarına saygılı olacaktır.

Program hizmetleri, özellikle :

- a) Edebe aykırı olmayacak ve pornografi içermeyecek,
- b) Şiddet eğilimini körüklemeyecek veya ırkçı nefret duygularını kışkırtıcı nitelikte olmayacaktır.

2. Gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimini zedeleyebilecek türden program hizmetleri, bunların seyredilebileceği zaman ve saatlerde yayınlanmayacaktır.

3. Yayıncı, haberlerde gerçekler ve olayların doğru olarak sunulmasını sağlayacak ve özgürce kanaat oluşumunu teşvik edecektir.



### **Madde 8 Cevap Hakkı**

1. Her ileten taraf 3. madde anlamı içinde , kendi yetki alanlarındaki kuruluşlar ve teknik vasıtalarla iletilen veya yeniden iletilen programlarla ilgili olarak, milliyetine ve ikamet yerine bakılmaksızın, her gerçek ve tüzel kişinin cevap hakkını veya benzer yasal veya idari yolları arama hakkını kullanma imkânını düzenler. İleten taraf, özellikle, cevap hakkı kullanımının zamanlama ve diğer düzenlemelerinin ve bu hakkın veya benzer yasal veya idari yolların zamanlama ve usuller bakımından etkili biçimde uygulanmasını sağlar.

2. Bu amaçla, program hizmetinden sorumlu yayıncının ismi, yapılan yayınlarda düzenli aralıklarla ve uygun bir şekilde belirtilecektir.

### **Madde 9 Toplumun Önemli Olaylardan Haberdar Olması**

Taraflar, toplum için önem taşıyan bir olayın, 3. madde anlamı içinde iletimi veya yeniden iletimi hususundaki inhisari hakların bir yayıncı tarafından kullanılması sonucunda, bir veya daha fazla taraf halkının büyük bir kısmının söz konusu olayı televizyonda izleme fırsatından mahrum edilmemesini sağlayacak hukuki tedbirleri gözden geçirecektir.

### **Madde 10 Kültürel Hedefler**

1. Her ileten taraf, mümkün olan hallerde ve uygun yolları kullanarak, haberlere, spor haberlerine, oyunlara, reklâmlara ve teletext hizmetlerine ayrılmış zamanlar hariç olmak üzere, yayıncıların, yayın zamanlarının büyük bir kısmının Avrupa yapımlarına tahsis edilmesini sağlayacaktır. Bu oran, yayıncının izleyici kitlesine karşı haber verme, eğitim, kültür ve eğlendirme sorumlulukları dikkate alınarak ve uygun esaslar öngörülmek suretiyle , aşamalı bir biçimde tesbit edilir.

2. Yukarıdaki paragrafın uygulanması sırasında, alan ve ileten taraflar arasında bir anlaşmazlığa yol açılırsa, taraflardan birinin isteği üzerine, konu ile ilgili istişari görüş almak üzere, Daimi Komisyona başvurulabilir. Böyle bir anlaşmazlık, 26. maddede öngörülen hakemlik yöntemine sunulmaz.

3. Taraflar, yayıncılar arasında ayırım yapmadan özellikle görsel-işitsel eser üretimi düşük veya konuşulan dili sınırlı olan ülkelerde, en uygun vasıtaları ve yöntemleri kullanarak, Avrupa yapımlarının üretimini ve geliştirilmesini birlikte araştırmayı kabul ederler.

4. Taraflar, bu Sözleşmenin özü olan işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma ruhu ile Sözleşmenin 3. maddesinin anlamı içinde, kendi yetki alanlarındaki kuruluşlar veya teknik vasıtalarla iletilen veya yeniden iletilen program hizmetlerinin, basının çoğulculuğuna ve sinema sanayinin gelişimine karşı bir tehlike oluşturmasını önlemek için gayret sarfedeceklerdir. Hak sahipleri ve yayıncılar arasında aksine bir anlaşma mevcut olmadıkça, sinemalardaki ilk gösterim tarihinden iki yıl geçmeyen hiç bir sinema eseri iletilmez. Bu süre, yayıncının üretimine ortak olduğu sinema eserlerinde bir yıl olacaktır.

### **Bölüm III REKLAMLAR**

#### **Madde 11 Genel İlkeler**

1. Bütün reklâmlar, adil ve dürüst olacaktır.
2. Reklâmlar, yanıltıcı ve tüketicilerin çıkarlarına zarar verecek nitelikte olmayacaktır.
3. Çocuklara yönelik ve içinde çocukların kullanıldığı reklâmlarda, onların yararlarına zarar verecek unsurlar bulunmayacak ve çocukların özel duyguları göz önünde tutulacaktır.
4. Reklâmcı, programların içeriğine hiçbir şekilde müdahalede bulunamaz.

#### **Madde 12 Süre**

1. Reklâmlar günlük yayın süresinin % 15'ini geçemez. Ancak, ürünlerin doğrudan alımı, satımı, kiralanması veya hizmet arzı amacıyla yapılan reklâm türlerinde (Tele- Pazarlama), bu oran spot reklâmların %15'ini aşmamak şartı ile % 20'ye çıkabilir.
2. Bir saatlik yayın içerisinde spot reklâmlara ayrılan süre %20'yi aşamaz.
3. Ürünlerin doğrudan alımı, satımı, kiralanması veya hizmet arzı amacıyla yapılan reklâm türlerinin yayını günde bir saat geçemez.

#### **Madde 13 Biçim ve Sunuş**

1. Reklâmlar görüntü ve ses olarak, program hizmetinin diğer unsurlarından ayrı ve kolaylıkla ayır edilebilecek biçimde düzenlenir ve ilke olarak, bloklar halinde yayınlanır.

2. Bilinçaltı ile algılanan reklâmlara izin verilmez.

3. Programlarda ürün veya hizmetlerin , reklâm amacı taşıyacak biçimde sunulması gibi haksız reklâmlara izin verilmez.

4. Haber veya haber programları düzenli olarak sunan kişilerin görüntü ve seslerine reklâmlarda yer verilmez.

#### **Madde 14** **Reklâmların Yerleştirilmesi**

1. Reklâmlar, programların arasına yerleştirilecektir. Bu maddenin 2. ve 5. paragraflarına uygun olması şartı ile programın bütünlüğü, değeri ve hak sahiplerinin hakları zedelenmeyecek biçimde bir program içine de reklâm yerleştirilebilir.

2. Yalnızca, birbirinden bağımsız bölümleri olan programlara veya spor programlarına ve benzer yapıda aralar içeren olay ve gösterilerin devre veya bölüm aralarına reklâm yerleştirilebilir.

3. Konulu filmlerin veya televizyon filmlerinin (diziler, belgeseller ve hafif eğlence programları hariç) süreleri 45 dakikadan fazla olması halinde, her 45 dakikalık bölüm için, bir kez olmak üzere, bir reklâm kesintisi yapılabilir. İki veya daha fazla 45'er dakikalık bölümden en az 20 dakikadan uzun süreli bölüm için bir ek reklâm kesintisine daha izin verilebilir.

4. 2. paragrafta sözü edilen programlar dışındaki programlara yerleştirilmiş reklâm aralıkları arasında en az 20 dakika süre bulunmalıdır.

5. Hiçbir dini tören yayınına reklâm alınamaz. Otuz dakikadan kısa süreli haber bültenleri ve haber programlar, belgeseller, çocuk programları ve dini programlarda reklâm yayınlanmaz. Bu gibi programların sürelerinin otuz dakika veya daha fazla olması halinde önceki paragraflardaki hükümler uygulanır.

#### **Madde 15** **Belirli Ürünlerin Reklâmları**

1. Tütün ürünleri reklâmlarına izin verilmez.

2. Her çeşit alkollü içki reklâmları aşağıdaki kurallara uygun olacaktır :

- a) Bu reklâmlar, özellikle reşit olmayan küçüklere yönelik olmayacak ve alkollü içkilerin tüketimine ilişkin reklâmlarda görülenler reşit olmayan bir kişi izlenimi uyandırmayacaktır.

- b) Alkol tüketimi fiziksel bir etkinliğe veya araba kullanmaya bağlı olarak sunulmaz.
- c) Reklâmlarda, alkolün tedavi edici özellikler taşıdığı veya uyarıcı, yatıştırıcı ve özel sorunların çözülmesinde yararı olduğu gibi unsurlara yer verilmez.
- d) Reklâmlar, aşırı alkol tüketimini teşvik edici biçimde düzenlenmeyecek veya alkol kullanmamayı yahut ılımlı içmeyi olumsuz bir özellik olarak göstermeyecektir.
- e) Reklâmlar, içkideki alkol muhtevası konusunda gereksiz ibarelere yer vermeyecektir.

3. İleten taraf ülkesinde sadece reçete ile satışına izin verilen ilaç veya tedavilerin reklâmı yapılmayacaktır.

4. Diğer ilaç ve tedavilerin reklâmları, dürüst, gerçeği yansıtan ve doğrulanması mümkün unsurlardan oluşacak ve kişinin zarardan korunma gereklerine uygun olacaktır.

### **Madde 16** **Belirli Bir Ülkeye Yöneltilen Reklâmlar**

1. Haksız rekabeti ve bir tarafın televizyon sisteminin tehlikeye düşmesini önlemek için, ileten taraf ülke dışında başka bir taraf ülkedeki seyircilere özellikle ve belli bir frekansla yöneltilmiş reklâmlar, söz konusu taraf ülkede yürürlükte olan televizyon reklâm kurallarına aykırı olamaz.

2. Yukardaki paragraf hükümleri, aşağıdaki hallerde :

- a) Bir tarafın yetki alanı içerisindeki kuruluşlar veya teknik yollarla yayınlanmış reklâmlar ile diğer tarafın yetki alanı içerisindeki kuruluşlar veya teknik yollarla yayınlanmış reklâmlar arasında, ilgili kuralların bir farklılık oluşturması halinde,

veya

- b) İlgili tarafların bu alanda ikili veya çok taraflı anlaşmalar yapması halinde,

uygulanmaz.

## **Bölüm IV PROGRAM DESTEKLENMESİ**

### **Madde 17 Genel İlkeler**

1. Bir program veya dizi program, tamamen veya kısmen mali destek sağladığı takdirde, bu husus programın başında ve/veya sonunda uygun ibarelerle belirtilir.

2. Mali destek veren hiç bir şekilde, yayıncının sorumluluğunu ve bağımsızlığını etkileyecek biçimde programın içeriği ve yayınlanış biçimine, müdahale edemez.

3. Desteklenen programlarda, mali destek veren veya üçüncü bir kişiye ait mal ve hizmetlere atıfta bulunularak, bunların alınması, satılması veya kiralanması teşvik edilemez.

### **Madde 18 Yasaklanan Mali Destek**

1. 15. madde ile reklâmları yasaklanmış olan mal ve hizmetlerin üretimi veya satışını yapan özel veya tüzel kişiler, programlara mali destek sağlayamaz.

2. Haber ve haber programlarının desteklenmesine izin verilmez.

## **Bölüm V KARŞILIKLI YARDIMLAŞMA**

### **Madde 19 Taraflar Arasında İşbirliği**

1. Bu Sözleşmenin uygulanması için taraflar birbirlerine yardımda bulunmayı taahhüt ederler.

2. Bu amaçla :

a) Her Akit Devlet, tayin edeceği bir veya daha fazla yetkili makamın isim ve adreslerini onama, kabul veya katılma belgelerini sundukları sırada Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bildirir,

b) Birden fazla yetkili makam belirlemiş olan her Akit Devlet, bu makamların yetki alanlarını (a) paragrafında öngörülen bildiride açıklayacaktır.

**3. Bir tarafça görevlendirilen yetkili makam :**

- a) Bu Sözleşmenin 6.maddesinin 2. paragrafında öngörülen bilgileri sağlar.
- b) Başka bir tarafın yetkili makamı tarafından istenebilecek, iç mevzuat veya bu Sözleşme hükümlerinin kendi ülkesinde uygulanma esasları hakkındaki bilgiyi ilgili tarafa ulaştırır.
- c) Bu Sözleşmenin uygulanmasını sağlayacak etkili tedbirlerin etkinliğini artırmak amacı ile diğer tarafların yetkili makamları ile işbirliği yapar.
- d) Başka bir taraf yetkili makamı, bu Sözleşmenin uygulanması ile ilgili olarak dikkat çekilen bir güçlüğü inceler.

**Bölüm VI  
DAİMİ KOMİSYON**

**Madde 20  
Daimi Komisyon**

**1. Bu Sözleşmenin amaçları çerçevesinde bir Daimi Komisyon oluşturulur.**

**2. Her taraf, Daimi komisyonda bir veya daha fazla delege ile temsil edilebilir. Her delegasyonun bir oy hakkı vardır. Avrupa Ekonomik Topluluğu, kendi uzmanlık alanına giren konularda, kendisine üye devletlerden, bu Sözleşmeye taraf olanların sayısı kadar bir oy hakkını kullanabilir. Ancak ilgili üye devletler kendi oy haklarını münferit olarak kullandıkları takdirde Avrupa Ekonomik Topluluğu; Avrupa Ekonomik Topluluğu oy hakkını kullandığında ise üye devletler bu hakkı kullanamayacaktır.**

**3. Bu Sözleşmeye taraf olmayan 29.maddenin 1. paragrafında sözü edilen her Devlet, Daimi Komisyonda bir gözlemci ile temsil edilebilir.**

**4. Daimi Komisyon, görevlerini yerine getirebilmek için uzmanların tavsiyelerine başvurabilir. Daimi Komisyon kendi girişimi ile veya ilgili kuruluşun isteği üzerine, herhangi bir ulusal veya uluslararası veya hükümet veya hükümet dışı kuruluşları, bu Sözleşme kapsamındaki teknik bir alanda temayüz etmiş gözlemcileri bir toplantının tümünde veya bir kısmında bulunmak üzere, davet edebilir. Bu gibi uzmanların veya kuruluşların bir toplantıya davet edilmelerine ilişkin karar, Daimi Komisyon üyelerinin dörte üçünün oyu ile alınır.**

**5. Daimi Komisyon Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'nin çağrısı ile toplanır. İlk toplantı bu Sözleşmenin**

yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde yapılır. Daha sonra tarafların 1/3'nün veya Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu'nun isteği üzerine veya 23. maddenin 2. paragrafı hükümlerine uygun olarak Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'nin isteği ile veya 21. maddenin (c) ve 25. maddenin 2. paragrafı hükümlerine uygun olarak bir veya daha fazla tarafın isteği üzerine toplantı yapılır.

**6. Tarafların çoğunluğu Daimi Komisyonun toplantı nisabını oluşturur.**

**7. Daimi Komisyon kararları, 4. paragraf ve 23. maddenin 3. fıkrası hükümlerine uygun şekilde mevcut üye sayısının 3/4 çoğunluğu ile alınır.**

**8. Daimi Komisyon, çalışma esaslarını bu Sözleşme hükümlerine bağlı kalmak kaydıyla kendisi belirler.**

### **Madde 21** **Daimi Komisyonun Görevleri**

Daimi Komisyon, bu Sözleşmenin uygulanmasını takip ile sorumludur.

Buna göre :

- a) Taraflara sözleşmenin uygulanmasına ilişkin tavsiyelerde bulunur.
- b) Gerektiğinde Sözleşmede değişiklik yapılmasını teklif eder ve 23. madde hükümlerine uygun şekilde yapılan değişiklik tekliflerini inceler.
- c) Bir veya daha fazla tarafın isteği üzerine, Sözleşmenin yorumlanmasından doğan sorunları inceler.
- d) 25. madde hükümlerine göre çıkabilecek güçlüğü dostça çözmek için gerekli bütün gayreti sarfeder.
- e) 29. maddenin 1. fıkrasında belirtilenlerin dışında kalan Devletlerin bu Sözleşmeye katılmaya davet edilmesi için Bakanlar Kurulu'na tavsiyede bulunur.

**Madde 22**  
**Daimi Komisyonun Raporları**

Daimi Komisyon her toplantıdan sonra taraflara ve Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu'na görüşülen konular ve alınan kararlar hakkında bir rapor sunar.

**Bölüm VII**  
**DEĞİŞİKLİKLER**

**Madde 23**  
**Değişiklikler**

1. Taraflardan herhangi biri bu Sözleşmede değişiklik yapılmasını teklif edebilir.

2. Değişiklik teklifleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği'ne bildirilir. Genel Sekreter, teklifi Avrupa Konseyi üyesi Devletlere, Avrupa Kültür Anlaşmasına taraf Devletlere, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na ve 30. madde hükmüne uygun olarak bu Sözleşmeye katılmaya davet edilmiş veya katılmış olan Avrupa Konseyi üyesi olmayan Devletlere bildirilir. Teklifin bildirilmesinden itibaren iki ay içinde Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Daimi Komisyonu toplantıya çağırır.

3. Daimi Komisyon, değişiklik tekliflerini inceler ve Daimi Komisyon üyelerinin 3/4 çoğunluğu ile kabul edilen teklifi Bakanlar Kurulu'nun onayına sunar. Onaydan sonra belge tarafların kabulüne sunulur.

4. Değişiklikler, bütün tarafların Genel Sekretere kabul bildirimlerini yaptıkları tarihten itibaren otuz gün sonra yürürlüğe girer.

**Bölüm VIII**  
**SÖZLEŞMENİN İHLALİ İDDİALARI**

**Madde 24**  
**Sözleşmenin İhlali İddiaları**

1. Taraflardan biri bu Sözleşmenin ihlâl edildiğini gördüğünde, ileten tarafa ihlal iddiasını bildirecek ve taraflar 19. 25. ve 26. madde hükümlerini esas alarak sorunu birlikte çözmeye çalışacaklardır.

2. İhlâl iddiasının önemli toplumsal sorunlar yaratabilecek ciddiyet ve ağırlıkta olması ve Sözleşmenin 7. maddesinin 1. ve 2. paragrafları, 12. maddesi, 13. maddesinin 1. paragrafı, 14. maddesi, 15. maddesinin 1. veya 3. paragrafı ile ilgili bulunması ve durumun ilgili tarafa bildirilmesinden sonra iki hafta



daha devam etmesi halinde, alıcı taraf iddia konusu programın yeniden iletimini geçici olarak durdurabilir.

3. 4. paragrafta öngörülen haller dışındaki diğer bütün ihlâl iddialarında durumun bildirilmesini takip eden sekiz ay içinde iddia konusunun devam etmesi halinde, alıcı taraf söz konusu programın yeniden iletimini geçici olarak durdurabilir.

4. 7.maddenin 3.fıkrası ile, 8. , 9. ve 10. madde kapsamına giren ihlâl iddialarında , yeniden iletimin geçici olarak durdurulmasına izin verilmez.

## **Bölüm IX ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ**

### **Madde 25 Uzlaşma**

1. Bu Sözleşmenin uygulanmasından doğan güçlüklerin dostça çözümlenmesi için gayret sarfedilecektir.

2. İlgili taraflardan biri itiraz etmediği takdirde, sorun Daimi komisyon tarafından incelenebilir. Daimi Komisyon soruna hızlı ve tatmin edici bir çözüm getirmek ve gerektiğinde konuyla ilgili istişari görüş bildirmek üzere ilgili taraflara yardım eder..

3. İlgili taraflar, Daimi Komisyonun yukarıdaki paragrafta öngörülen görevini yerine getirebilmesi için gerekli bütün bilgi ve kolaylıkları gecikmeden sağlayamayı taahhüt ederler.

### **Madde 26 Hakemlik**

1. İlgili taraflar, 25. madde çerçevesinde aralarındaki uyuşmazlığı çözümlayemedikleri takdirde, tarafların ortak anlaşmaları ile sorunu bu Sözleşme ekinde öngörülen esaslara uygun olarak, hakem huzuruna getirdiği sorunun uzlaşma yolu ile çözümünü için yapılan ilk başvuruyu takip eden altı ay içinde böyle bir anlaşmaya varılamadığı takdirde, anlaşmazlık taraflardan birinin isteği üzerine hakeme sunulabilir.

2. Taraflardan biri, her zaman, diğer tarafın aynı yükümlülüğü kabul ettiğine dair özel bir anlaşma aramaksızın, bu Sözleşme ekinde öngörülen hakemlik yöntemini zorunlu olarak tanıdığını bildirebilir.

**Bölüm X**  
**DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE DÜZENLEMELER**  
**VE TARAFLARIN İÇ HUKUKU**

**Madde 27**  
**Diğer Uluslararası Anlaşma ve Düzenlemeler**

1. Avrupa Ekonomik Topluluğu üyesi taraflar, kendi aralarındaki ilişkilerde, bu Sözleşme ile getirilen kurallara değil, Topluluk kurallarına tabi olacaklardır. Ancak ilgili konuda Topluluk mevzuatı mevcut değilse bu Sözleşme hükümleri uygulanır.

2. Bu Sözleşmede bulunan hiçbir hüküm, tarafların bu Sözleşme hükümlerini veya uygulama alanını tamamlayan veya genişleten uluslararası anlaşmalar yapmasını engellemez.

3. İkili anlaşmalar durumunda, bu anlaşmalar, diğer tarafların bu Sözleşmeden doğan hakları veya yükümlülüklerinin yerine getirilmesini engellemediği sürece, bu Sözleşme ikili anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülükleri değiştirmez.

**Madde 28**  
**Bu Sözleşme ile Tarafların İç Hukuku**  
**Arasındaki İlişki**

Bu Sözleşmede yer alan hiçbir hüküm, tarafların, 3. madde anlamı içinde kendi yetki alanlarındaki teknik imkân ve kuruluşlarla iletilen program hizmetlerine daha katı ve ayrıntılı kurallar uygulamasını engellemez.

**Bölüm XI**  
**SON HÜKÜMLER**

**Madde 29**  
**İmza ve Yürürlük**

1. Bu Sözleşme, Avrupa Konseyi'ne üye olan Devletlerin, Avrupa Kültür Anlaşmasına taraf olan diğer Devletlerin ve Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun imzasına açılacaktır. Sözleşmenin onaylanması, uygun bulunması veya kabulü gerekir. Onaylama, kabul veya uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne sunulur.

2. Bu Sözleşme en az beşi Avrupa Konseyi üyesi olan yedi Devletin, yukarıdaki paragraf hükmüne uygun olarak, bu Sözleşme ile bağlanmak konusundaki iradelerini açıklamasından sonra geçecek üç aylık dönemi izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

3. Herhangi bir devlet, imza sırasında veya sonrasında, bu Sözleşmenin kendisi için yürürlüğe girmesinden önceki herhangi bir tarihte Sözleşmeyi geçici olarak uygulayacağını bildirebilir.

4. Bu Sözleşme, Sözleşme ile bağlanma iradesini sonradan açıklayan, birinci paragraf çerçevesindeki Devletler veya Avrupa Ekonomik Topluluğu kabul, onaylama veya uygun bulma belgelerinin verilmesinden sonra geçecek üç aylık dönem izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

### **Madde 30**

#### **Üye Olmayan Devletlerin Katılması**

1. Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu, Sözleşmeye taraf olan Devletlerin görüşünü de alarak, diğer Devletleri bu Sözleşmeye katılmaya çağırabilir. Bakanlar Kurulu, bu kararı Avrupa Konseyi Statüsü'nün 20. maddesi (d) bendinde öngörülen çoğunlukla ve Kurulda bulunan âkit Devlet temsilcilerinin oybirliğiyle alır.

2. Katılan Devletler için, bu Sözleşme, katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne verilmesinden sonraki üç aylık dönem takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

### **Madde 31**

#### **Sözleşmenin Geçerli Olacağı Toprakların Tayini**

1. Her Devlet, sözleşmenin imzalanması sırasında veya onama, kabul veya uygun bulma belgelerini sunarken, bu Sözleşmenin geçerli olacağı egemenliği altındaki toprak veya toprakları tayin edebilir.

2. Her Devlet daha sonraki bir tarihte, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle, Sözleşmenin uygulama alanını, başka toprakları kapsayacak şekilde genişletebilir. Bu topraklar için Sözleşme, bildirim Genel Sekreterliğe ulaşmasından sonra geçecek üç aylık dönem izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

3. Sözleşmenin geçerli olacağı toprak veya topraklar konusunda 1 ve 2. paragraf hükümlerine göre yapılmış olan bir açıklama, daha sonra Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapılacak bir bildirimle geri alınabilir. Geri alma bu bildirim Genel Sekretere ulaşmasından sonra geçecek üç aylık dönem izleyen ayın ilk gününde geçerli olur.

### **Madde 32** **Çekinceler**

1. Sözleşmenin imzası veya kabul, onaylama, uygun bulma veya katılma belgesinin sunulması sırasında ;

a) Her Devlet, bu Sözleşmenin 15. maddesinin 2. paragrafı kapsamına giren alkollü içki reklamlarını içeren programların iç mevzuatıyla çalışması halinde kendi toprakları üzerinde yeniden iletimini kısıtlama hakkını saklı tuttuğunu beyan edebilir.

b) Birleşik Krallık, kendi topraklarında, küresel araçlarla yayın yapan Bağımsız Yayın Kuruluşunun puro ve pipo tütün reklamları için, 15. maddenin 1. paragrafı kapsamındaki tütün ürünlerinin reklâmının yasaklanması yükümlülüğünü yerine getirmeme hakkını saklı tuttuğunu beyan edebilir.

Bunların dışında çekince ileri sürülemez.

2. Yukarıdaki paragraf hükümleri çerçevesinde çekince ileri sürülmesine itiraz edilmez.

3. 1. paragraf hükmü çerçevesinde, çekince koyan her Akit Devlet, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapılacak bir bildirimle bu çekinceyi tümüyle veya kısmen geri alabilir. Bu geri alma söz konusu bildirim Gen. Sekretere ulaştığı tarihten itibaren geçerli olur.

4. Bu Sözleşmenin bir hükmüne çekince koyan taraf aynı hükmün diğer bir ülke tarafından uygulanmasını isteyemez. Ancak kısmi veya şartlı bir çekince söz konusu ise hükmün kendi kabul ettiği ölçüde uygulanmasını isteyebilir.

### **Madde 33** **Sözleşmeden Çekilme**

1. Taraflar istedikleri zaman Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapılacak bir ihbarla, bu Sözleşmeden çekilebilir.

2. Bu çekilme Genel Sekretere yapılan ihbarın tebellüğünden sonra geçecek altı aylık dönemi izleyen ayın ilk günü geçerlik kazanır.

### **Madde 34** **Bildirimler**

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

a) İmzaları,

b) Onama, kabul, uygun bulma ve katılma belgesini,

- c) Sözleşmenin 29, 30 ve 31. maddeleri hükümlerine göre yeni yürürlük tarihlerini,
- d) 22. madde hükmüne göre hazırlanan raporları,
- e) Bu Sözleşme ile ilgili kanun, bildiri, ihbar ve her türlü yazışmayı,

Avrupa Konseyi'ne Üye Devletlere, Avrupa Kültür Sözleşmesi'ne taraf diğer Devletlere, Avrupa Ekonomik Topluluğuna ve bu Sözleşmeye katılmış olan veya katılmaları için çağrıda bulunulan Devletlere bildirecektir.

Bu Sözleşmeyi aşağıda isimleri bulunan yetkililer imzalamışlardır.

Strasbourg'da 5 Mayıs 1989 günü, İngilizce ve Fransızca, her iki dil eşit şekilde geçerli olarak hazırlanan tek metin, Avrupa Konseyi arşivinde muhafaza edilecektir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Avrupa Konseyi Üyesi Devletlere, Avrupa Kültür Sözleşmesi'ne taraf diğer Devletlere, Avrupa Ekonomik Topluluğuna ve bu Sözleşmeye katılmaya davet edilen diğer Devletlere Sözleşmenin onaylı kopyalarını gönderecektir.

- Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti Adına : Alois MOCK
- Belçika Krallığı Hükümeti Adına :
- Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti Adına :
- Danimarka Krallığı Hükümeti Adına :
- Finlandiya Cumhuriyeti Hükümeti Adına :
- Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Adına :
- Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Adına :
- Yunan Cumhuriyeti Hükümeti Adına :
- İzlanda Cumhuriyeti Hükümeti Adına :
- İrlanda Hükümeti Adına :
- İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Adına : Gianni DE MICHELIS
- Lihtensteyn Prensiği Hükümeti Adına : Hans BRUNHART

- Lüksemburg Hükümeti Adına : Jacques F.POOS
- Malta Hükümeti Adına :
- Hollanda Krallığı Hükümeti Adına : Hans van den BROEK
- Norvec Krallığı Hükümeti Adına : Thorvald STOLTENBERG
- Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Adına : Joao de DEUS PINHEIRO
- San Marino Cumhuriyeti Hükümeti Adına : Gabriele GATTI
- İspanya Krallığı Hükümeti Adına : Francisco FERNANDEZ ORDONEZ .
- İsvç Krallığı Hükümeti Adına : Anita GRADIN
- İsviçre Konfederasyonu Hükümeti Adına : René FELBER
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına :
- Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve  
Kuzey İrlanda Hükümeti Adına : Sir Geoffrey HOWE
- Vatikan Adına :
- Yugoslavya Federal Sosyalist Cumhuriyeti  
Hükümeti Adına :
- Avrupa Ekonomik Topluluğu Adına :
- Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti Adına : Miklos NEMETH
- Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti Adına : Krzysztof SKUBISZEWSKI

## EK

### HAKEMLİK

1. Hakemlik istemi, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirilir. Bu bildirimde, uyuşmazlık tarafının adı ve uyuşmazlığın konusuna yer verilir. Genel Sekreter, bu şekilde kendisine ulaşan bilgileri, Sözleşmeye taraf olan tüm Devletlere iletir.

2. Uyuşmazlık tarafı Devletlerden biri Avrupa Ekonomik topluluğu üyesi ise, bu sonuncusu da bir taraf olduğuna göre, hakemlik istemi, hem üye Devlete, hem de Topluluğa gönderilecek, talebin kendilerine ulaşmasını takiben bir ay içinde, üye Devlet ve Topluluk beraberce, Genel Sekretere, uyuşmazlık tarafının üye Devlet veya Topluluk ya da üye Devlet ve Topluluk olacağı konusunda bildirimde bulunacaklardır. Anılan zaman süresi içinde böyle bir bildirim yapılmaması halinde Hakemlik müessesesinin kuruluşu ve çalışma yöntemlerine ilişkin hükümlerin uygulanması bakımından, üye Devlet ve Topluluk, uyuşmazlığa tek ve aynı taraf olarak kabul edilecektir. Aynı kural, üye Devletin ve Topluluğun uyuşmazlığa birlikte taraf oldukları hususunda bildirimde buldukları takdirde de geçerli olacaktır. Bu paragrafta öngörülen durumlarda, 4. paragrafın birinci cümlesinde belirtilen bir aylık süre sınırlaması iki aya uzatılır.

3. Hakem Kurulu üç üyeden oluşur. Davaya taraflardan her biri bir hakem atayacaktır. Bu şekilde atanan iki yargıç tarafından uygun bulunacak üçüncü hakem, Kurulun Başkanı olacaktır. Bu üçüncü yargıcın, uyuşmazlık tarafından birinin tabiiyetinde veya taraflardan birinin ülkesinde ikametgahı bulunmayacak veya taraflardan birinin hizmetinde veya daha önce başka bir yetkiyle aynı olayla hiç bir şekilde ilgilenmiş olmayacaktır.

4. Taraflardan biri, Genel Sekreterin isteğinden sonra bir ay içinde hakem atamadığı takdirde, bu Hakem diğer tarafın isteği üzerine Avrupa İnsan Hakları Divanı Başkanı tarafından bir aylık ek süre içinde atanır. Divan Başkanı, bu girişimde bulunamayacak durumda veya uyuşmazlığa taraf Devletlerden birinin vatandaşı ise, bu atama, Divanın taraf Devletlerden birinin vatandaşı olmayan en yaşlı üyesi tarafından yapılır. Aynı yöntem, ikinci yargıcın atanmasını izleyen bir ay içinde Kurul Başkanının belirlenmemesi halinde de geçerlidir.

5. 3. ve 4. paragrafın hükümleri, boşalan hakemliğin doldurulması için de uygulanır.

6. İki veya daha fazla taraf, anlaşmaları halinde, ilgilendikleri bir dava için ortaklaşa tek bir hakem atarlar.

7. Uyuşmazlığın tarafları ve Daimi Komisyon, Hakem Kurulunun görevini en etkili şekilde yapılabilmesi için gerekli tüm kolaylıkları sağlar.

8. Hakem Kurulu, kendi çalışma kurallarını belirler. Kararlar üye sayısının çoğunluğu ile alınır. Kararları kesin ve bağlayıcıdır.

9. Hakem Kurulunun kararları, bu Sözleşmenin bütün taraflarına iletilmek üzere Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirilir.

10. Uyuşmazlığa taraf her Devlet, kendi atadığı Hakemin harcamalarını karşılayacaktır. Diğer Hakemin harcamaları ile hakemliğe ilişkin diğer harcamalar, taraflarca eşit olarak paylaşılır.

